

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/114/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316208695
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1316208695.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Ivany Štíftovej a JUDr. Romana Majerského, v spore žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., Štúrova 5, Bratislava, IČO: 31 318 916, proti žalovanému: P. V., O.. XX.X.XXXX, Ž. X, V., o zaplatenie 888,60 eura s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č.k. 21C/117/2016-99, zo dňa 11.12.2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 675,50 eura a úrok 29,30 % ročne z nezaplatenej istiny 888,60 eura od 12.5.2016 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,80 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 888,60 eura, úroky do 16.11.2013 vo výške 87,14 eura, úroky z omeškania do 11.5.2016 vo výške 22,47 eura, poplatky vo výške 9,43 eura, úroky z omeškania vo výške 1% ročne zo sumy 888,60 eura od 12.5.2016 do zaplatenia; v časti zaplatenia kapita-lizovaných úrokov vo výške 35,68 eura konanie zastavil; v zostávajúcej časti žalobu zamietol; rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania od žalovaného v pomere úspechu 21,40 %. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu 18.5.2016, doplnenou 10.5.2018 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 888,60 eura, úrokov 798,33 eura za obdobie do 11.5.2016, úrokov z omeškania 22,47 eura za obdobie do 11.5.2016, poplatkov 9,43 eura, úrokov vo výške 29,30 eura zo sumy 888,60 eur od 12.5.2016 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy 888,60 eura od 12.5.2016 do zaplatenia titulom neuhradeného úveru.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že sporové strany 22.11.2012 uzavreli zmluvu o úvere č. 0764 2014 12 RSU, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 906 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal v zmysle zmluvy splácať s dohodnutým úrokom v čase podpisu zmluvy 28,50 % ročne v mesačných 84 splátkach po 28,48 eura splatných: pri splátke č. 1 dňa 22.12.2012, pri splátkach č. 2. až 83. splatných 22. dňa v mesiaci, pri splátke č. 84 splatnej dňa 22.11.2019. Súčasne sa žalovaný v zmysle č. V bod 1 úverovej zmluvy zaviazal platiť poplatky za zabezpečenie poistenia 0,99 eura mesačne a poplatok za vedenie úverového účtu 2,50 eura, ktoré poplatky boli zahrnuté v mesačných splátkach. V zmluve bola vyčíslená RPMN, priemerná hodnota RPMN, splatnosť úveru bola špecifikovaná dňom 22.11.2019. Z dôvodu, že žalovaný vôbec nesplácal predmetný úver, žalobca listom zo dňa 19.9.2013, doručeným žalovanému 24.9.2013 vyzval žalovaného z dôvodu nedoplatku na splátkach k úhrade dlžných splátok úveru 323,91 eura do 4.10.2013

s upozornením na oprávnenosť veriteľa úver zosplatiť. Listom zo dňa 28.10.2013 žalobca oznámil žalovanému zosplatenie predmetného úveru a vyzval ho na úhradu nedoplatku na úvere 1.247,78 eura do 10 dní. Považoval za nepochybné, že z dôvodu zosplatenia predmetného úveru žalobcom vznikla z predmetnej zmluvy o úvere žalovanému povinnosť svoje záväzky zo zmluvy uhradiť ku dňu zosplatenia úveru 15.11.2013.

3. Súd prvej inštancie mal z výpisu z úverového účtu žalovaného za preukázané, že žalovaný vyčerpal z poskytnutého úveru 906 eur a žalobcovi nesplatil žiadnu sumu. Žalobca si podanou žalobou od žalovaného uplatnil zaplatenie istiny úveru 888,60 eura, t.j. nepremiľanú časť, zmluvné úroky vyčíslené do 11.5.2016 vo výške 762,65 eura (pôvodne uplatnené úroky 35,68 eur vzal podaním doručeným súdu 1.3.2018 z dôvodu premiľčania späť), vyčíslené úroky z omeškania do 11.5.2016 vo výške 22,47 eura, úroky vo výške 29,30 % ročne zo sumy 888,60 eura od 12.5.2016 do zaplatenia, úroky z omeškania 1 % ročne zo sumy 888,60 eura od 12.5.2016 do zaplatenia.

4. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru, že obsah zmluvy v spojení s Obchodnými podmienkami ako zmluvy spotrebiteľskej zodpovedá požiadavkám zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon č. 129/2010 Z.z."), zmluva bola uzavretá platne bez zistenia neprijateľných zmluvných podmienok obsahujúca všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Z tohto dôvodu mal za to, že žalobca má nepochybné nárok nielen na vrátenie poskytnutej istiny úveru, ale aj na úhradu úrokov a poplatkov, ktoré boli v zmluve dohodnuté.

5. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na zaplatenie úroku ozrejmil, že zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, pričom dohodnuté úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka a sú splatné spolu s istinou, teda doba splatnosti úrokov je rovnaká ako doba splatnosti úveru. Záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnutý úver je hlavným záväzkovým vzťahom a úrokový záväzkový vzťah je vzťahom vedľajším. Splnením hlavného záväzku, alebo iným zo spôsobov jeho zániku, napr. predčasné zosplatenie, zaniká i akcesorický záväzok úrokový. V prípade, ak dôjde k splatnosti (okamžitej splatnosti v prejednávanej veci) úveru, veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane kapitalizovaných úrokov ku dňu zosplatenia úveru a zároveň mu vzniká aj nárok na úroky z omeškania z takto kapitalizovanej dlžnej sumy, nie však už nové dohodnuté zmluvné úroky. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru aj úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu a v konečnom dôsledku by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľovi by neboli garantované žiadne práva, ktoré by mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

6. Na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie istiny vyčerpaného úveru požadovaného vo výške 888,60 eura, zmluvných úrokov (štandardných) vyčíslených do zosplatenia úveru vo výške 87,14 eura, poplatkov 9,43 eura, nakoľko tieto boli zmluvou sporovými stranami dohodnuté a žalovaný tieto neuhradil. Súčasne žalobcovi vznikol nárok aj na zaplatenie úrokov z omeškania vyčíslených zo sumy istiny úveru 888,60 eura vo výške 1 % ročne za obdobie omeškania do 11.5.2016 vo výške 22,47 eura. Nakoľko sa žalovaný s nesplnením peňažného záväzku dostal do omeškania, súd ho v súlade s § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. zaviazal aj na zaplatenie požadovaných úrokov z omeškania 1 % ročne zo sumy nedoplatku istiny úveru od 12.5.2016 do zaplatenia s tým, že žalobca má nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.; nakoľko si uplatňoval úroky v nižšej výške, nemohol prekročiť rámec požadovaného nároku, preto mu priznal úrok z omeškania vo výške 1 % ročne.

7. Súd prvej inštancie mal ďalej z vykonaného dokazovania preukázané, že žalobca predmetný úver zosplatil ku dňu 15.11.2013; avšak podanou žalobou si uplatnil nárok na zaplatenie zmluvných úrokov aj po zosplatení do zaplatenia celého úveru. S poukazom na konštantnú judikatúru, skutočnosti uvádzané v bode 12 odôvodnenia napadnutého rozsudku vychádzajúc z uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 18.9.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť len úroky z omeškania (R 59/1998, 4 Obo 143/1998), žalobcovi prináleží z uplatnenej istiny zmluvných úrokov len suma 87,14 eura vyčíslená do 16.11.2013 - do zosplatenia úveru prihladnuc na čiastočné späťvzatie žaloby v časti premiľčaného dlhu

z tohto nároku vo výške 35,68 eura. V časti prevyšujúcej výšku kapitalizovaných úrokov 675,50 eura a zmluvných úrokov 29,30 % ročne zo sumy 888,60 eur od 12.5.2016 do zaplatenia v zmysle § 261 ods. 3 písm. d), § 273 ods. 1, § 497, § 502 ods. 1, § 504 Obchodného zákonníka, § 517 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 5, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z.z. žalobu ako nedôvodnú zamietol. O čiastočnom späťvzatií žaloby v časti zaplatenia kapitalizovaných úrokov 35,68 eura ako premlčaného nároku rozhodol podľa § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 C.s.p. tak, že v tejto časti konanie zastavil, pričom súhlas žalovaného so späťvzatím nebol potrebný, nakoľko k čiastočnému späťvzatiu žaloby došlo pred prvým pojednávaním. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 C.s.p. s prihliadnutím i na § 256 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý bol v spore úspešný v pomere 60,70 % voči žalovanému, ktorý bol v spore úspešný v pomere 39,30 %, priznal náhradu trov konania v pomere čistého úspechu 21,40 % s tým, že o výške trov rozhodne samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozsudku.

8. Proti rozsudku v časti zamietnutia úrokov 675,50 eura do 11.5.2016 a úrokov 29,30 % ročne z nezaplatenej istiny 888,60 eura od 12.5.2016 do zaplatenia podal žalobca odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobe vyhovieť priznaním úrokov z úveru v uplatnenej výške. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že z obsahu právnej vety uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 18.9.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012, na ktoré sa súd prvej inštancie odvoláva, ako ani z celého citovaného uznesenia nevyplýva nemožnosť úročenia poskytnutej istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úverovej pohľadávky. Predmetné uznesenie ústavného súdu pojednáva len o tom, že ústavný súd považuje právny názor vyslovený krajským súdom za právne akceptovateľný a zrozumiteľne odôvodnený v dôsledku čoho nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva s odkazom na ustálenú judikatúru ústavného súdu, a že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd. Svoj názor podporil odkazom na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12Co/167/2017-94, zo dňa 31.5.2018, ktorý sa daným uznesením podrobne zaoberá v odôvodnení svojho rozhodnutia.

9. Poukázal tiež na skutočnosť, že citované uznesenie ústavného súdu rozhodne nie je ustálenou súdnou praxou týkajúcou sa predmetnej problematiky ohľadom uplatnených úrokov po zosplatení úveru; disponuje rozhodnutiami súdov z celej Slovenskej republiky, ktoré priznávajú veriteľovi k predčasne splatnej pohľadávke zmluvné úroky do zaplatenia (popri úrokoch z omeškania) tak, ako to vyplýva z gramatického a aj logického výkladu platných zákonných ustanovení § 497, § 502 a § 503 Obchodného zákonníka, s poukazom aj na komentár Iura v ASPI k cit. ustanoveniam. Dôvodil, že nakoľko zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nezanikla (vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a odstúpenie od zmluvy predstavujú rozličné inštitúty, ako sa uvádza aj v zmluve o úvere uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným), veriteľov nárok voči dlžníkovi na zaplatenie zmluvného úroku tiež nezanikol a trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky (resp. do zániku zmluvy). Dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi, a ktoré dlžník veriteľovi nevrátil. Poukázal tiež na judikatúru odvolacích súdov vo vzťahu k uplatňovaniu zmluvných úrokov za dobu po splatnosti úveru ako napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.1.2004, sp. zn. 4Cob/146/2013, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 16.10.2013, sp. zn. 25Co/140/2013.

10. Upriamil pozornosť na to, že úročenie spotrebiteľského úveru bežnými úrokmi až do doby vrátenia poskytnutých prostriedkov priamo upravoval aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a nepriamo ho predpokladá aj zákon č. 129/2010 Z.z. ako lex specialis pre oblasť spotrebiteľských úverov (vo vzťahu k Obchodnému zákonníku ako lex generalis). Zákon č. 258/2001 Z.z. v § 6 ods. 2 uvádzal, že "spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia." Zákon č. 129/2010 Z.z. zasa v ustanoveniach týkajúcich sa odstúpenia spotrebiteľa od zmluvy (§ 13 ods. 3) uvádza, že dlžník (spotrebiteľ) je "povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny (...)."

11. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len "C.s.p.") preskúmal rozsudok v napadnutej časti, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p. a dospel k záveru, že

rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti je potrebné zmeniť, nakoľko nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.).

12. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

13. Podľa § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

14. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

15. Odvolací súd na ozrejenie právnej stránky veci uvádza, že zmyslom a účelom inštitútu predčasného zosplatnenia úveru je poskytnúť veriteľovi právny inštrument proti dlžníkovi, ktorý neplní záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky v dohodnutých splátkach; ide o právny inštitút, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa. Využitím predmetného inštitútu veriteľom však povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky nezaniká a veriteľovi nemôže vzniknúť nová pohľadávka (napríklad v zmysle pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia). Menia sa iba podmienky, za ktorých je dlžník povinný svoje povinnosti splniť; povinnosť dlžníka vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi po predčasnom zosplatnení úveru teda predstavuje záväzok pôvodný, ktorý sa modifikoval vo svojej splatnosti; inými slovami mení sa iba to, že na požiadanie veriteľa sa stáva splatná celá pohľadávka (obdobne rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Cdo 2782/1999, sp. zn. 33 Cdo 113/2008).

16. V nadväznosti na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že pôvodný záväzok, v zmysle ktorého je dlžník povinný platiť veriteľovi zmluvne dojednané úroky trvá aj po predčasnom zosplatnení úveru. Zo znenia § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka ďalej vyplýva, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od poskytnutia peňažných prostriedkov. Hoci predmetné ustanovenie výslovne neupravuje, dokedy táto povinnosť dlžníka trvá, vzhľadom na skutočnosť, že úrok z úveru je cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, dlžník má túto povinnosť zásadne za celú dobu ich užívania, teda až do doby ich skutočného vrátenia veriteľovi. Uvedenému svedčí aj to, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere, je jeho podstatnou náležitosťou (§ 269 ods. 1 Obchodného zákonníka). Aj z ustanovenia § 1 ods. 3 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva, že spotrebiteľským úverom nie je úver bez úroku a bez ďalších poplatkov.

17. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že úrok je súčasťou peňažného záväzku dlžníka a niet pochýb o tom, že má povahu opakujúceho sa plnenia, ktoré možno veriteľovi priznať súdnym rozhodnutím i keď sa stane splatným až v budúcnosti. Povinnosť dlžníka platiť úrok z úveru až do zaplatenia dlžnej istiny pritom možno vyvodiť aj z gramatického a logického výkladu § 503 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka, podľa ktorého záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky.

18. Z cit. zákonného ustanovenia je zřejmé, že ak záväzok dlžníka (hoc aj splatný) vrátiť použité peňažné prostriedky naďalej trvá, pretože nedošlo k jeho zániku splnením/vrátením poskytnutých peňazí (zosplatením úveru záväzok dlžníka vrátiť peňažné prostriedky z poskytnutého úveru nezaniká), naďalej trvá aj jeho povinnosť platiť úroky a to až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov; úroky sa stávajú splatnými až dňom vrátenia istiny; iný režim sa uplatní iba v prípade, ak existuje dohoda, ktorá upravuje splatnosť úrokov odlišne od § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka. Z gramatického a logického výkladu cit. ustanovenia tak vyplýva, že "záväzok vrátiť použité peňažné prostriedky", s ktorým sa stávajú úroky splatné, nie je možné stotožňovať iba s okamihom "splatnosti istiny", pretože záväzok vrátiť istinu trvá aj po jej splatnosti. Uvedený výklad plne rešpektuje nielen podstatu úverovej zmluvy ale aj zásadu, podľa ktorej nikto nemôže mať prospech z protiprávneho konania; ani spotrebiteľ; ani spotrebiteľ sa preto nemôže zbaviť svojej povinnosti platiť úrok z peňazí, ktoré veriteľovi nevrátil; v dôsledku porušenia

zmluvných povinností sa tak nemôže dostať do výhodnejšieho postavenia ako ten, kto si svoje povinnosti plní riadne a včas.

19. Hodno podotknúť, že záver o povinnosti dlžníka platiť zmluvne dohodnuté úroky až do skutočného vrátenia poskytnutého úveru vyplýva nielen z aktuálnej rozhodovacej praxe odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.11.2017, sp. zn. 43Co/23/2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 7.12.2017, sp. zn. 8Co/193/2017, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.2.2018, sp. zn. 5Co/297/2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.3.2018, sp. zn. 8Co/138/2017), ale potvrdzovala ho aj skoršia (ustálená) súdna prax (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/393/2016, zo dňa 30.8.2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/65/2016, zo dňa 16.2.2016, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/457/2015, zo dňa 14.12.2015, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Cob/146/2013, zo dňa 24.1.2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/186/2013, zo dňa 31.10.2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/83/2012, zo dňa 11.10.2012).

20. Nakoľko nárok na úrok po zosplatnení úveru, resp. po odstúpení od úverovej zmluvy vyplýva priamo z Obchodného zákonníka, ani spotrebiteľské právne postavenie žalovaného nemá vo vzťahu k nároku uplatnenému v napadnutej časti žiadnu relevanciu a nemôže nič zmeniť na povinnosti žalovaného platiť žalobcovi úroky až do skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. V danom prípade totiž nemožno odmietnuť použitie ustanovenia Obchodného zákonníka len s poukazom na skutočnosť, že by to mohlo byť pre žalovaného ako spotrebiteľa výhodnejšie, a to ani pri zohľadnení § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Občiansky zákonník (ani zákon č. 129/2010 Z.z.) totiž výslovnú právnu úpravu vylučujúcu nárok veriteľa na zaplatenie úrokov z úveru za dobu po zosplatnení úveru neobsahuje, keď za takúto nemožno považovať ani § 53 Občianskeho zákonníka, nakoľko je nepochybné, že samotná existencia nároku na úroky z úveru za obdobie po jeho zosplatnení nemôže spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Základnou zásadou spotrebiteľského práva je síce ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamená vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri neplnení si povinností dlžníka.

21. Odvolací súd ďalej poznamenáva, že výkladu, v zmysle ktorého veriteľovi prináležia zmluvne dojednané úroky až do skutočného vrátenia úveru svedčí aj § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z., aj keď toto ustanovenie sa na daný vzťah nepoužije. V zmysle tohto ustanovenia, ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa začal spotrebiteľský úver čerpať, až do dňa splatenia istiny. Logike veci preto svedčí, že nie je možné prijať záver, že predčasné zosplatnenie úveru žalobcom v prejednávanej veci, t.j. veriteľom by malo mať iné dôsledky v jeho práve na zmluvne dohodnuté úroky ako v prípade, ak od takejto zmluvy odstúpi dlžník. Pokiaľ zákon č. 129/2010 Z.z. samotnému spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky z istiny až do dňa zaplatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Nemožno opomenúť ani to, že výklad každej právnej normy musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad (nález Ústavného súdu SR zo dňa 2.10.2013, sp. zn. I. ÚS 351/2013). Uvedené zahŕňa aj preferenciu takého výkladu, ktorý je v súlade s ochranou základných práv a slobôd; interpretácia práva totiž nemôže vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR). V tejto súvislosti je preto potrebné výklad právnych noriem podriaďiť čl. 20 ods. 1 veta prvá Ústavy SR upravujúceho právo vlastníť majetok, resp. z práva na pokojné užívanie majetku, ktorý garantuje čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; pojem majetku, ako vyplýva i z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, má autonómny obsah a nie je obmedzený iba na vlastníctvo hmotného majetku, no za majetok, okrem hmotných predmetov, môžu byť považované aj pohľadávky (obdobne Y. I. S. proti Českej republike - 40057/98).

22. Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že k zosplatneniu úveru nedochádza z dôvodu svojvoľne veriteľa, ale pre neplnenie základnej povinnosti dlžníka riadne splácať úver spolu s dohodnutými úrokmi s tým, že nedochádza ani k popretiu účinkov veriteľom vyvolanej zmeny v obsahu záväzku, keďže účinky spočívajúce vo vzniku povinnosti dlžníka uhradiť veriteľovi nesplatenú istinu ihneď spolu s

dohodnutými úrokmi nepochybne zostávajú zachované, keď sa k tejto povinnosti dlžníka pridáva už iba povinnosť platiť veriteľovi navyše aj (sankčné) úroky z omeškania. I v takomto prípade dlžníkovi (spotrebiteľovi) zostávajú zachované rovnaké práva, ako pred zosplatnením s tým rozdielom, že z dôvodu závažného porušenia svojej platobnej disciplíny stratí výhodu vrátiť veriteľovi neplatenú časť úveru s príslušenstvom v splátkach. Práve popretie práva veriteľa na úroky z úveru za dobu po zosplatnení, by viedlo k nespravodlivému výsledku, ktorý by nezodpovedal ani obsahu slobodne a vážne prejavenej vôle reprezentovanej zmluvou o úvere, obsahujúcou tiež dohodu o úrokoch. V takomto prípade by sa totiž v rozpore s očakávaniami veriteľa jeho majetok nezväčšil ani o sumu zodpovedajúcu úrokom (aspoň) za dobu, po ktorú objektívne nemohol disponovať s peňažnými prostriedkami nachádzajúcimi sa vo faktickej dispozícii (držbe) dlžníka, a to výlučne z dôvodu, že dlžník dlhodobo porušuje svoje základné povinnosti z úverovej zmluvy, za stavu, keď veriteľ žiadnu povinnosť neporušil.

23. Na uvedenom základe je potrebné konštatovať, že treba uprednostniť taký výklad právnych noriem, ktorý zohľadňuje základné právo na majetok t.j. legitímne očakávanie veriteľa, že pri absencii ním poskytnutých peňažných prostriedkov (obetovaní príležitosti investovať tieto prostriedky) dostane primeranú náhradu vo forme zmluvne dojednaného úroku; opačný výklad by totiž neprimeraným spôsobom zasahoval do práva na majetok veriteľa, nakoľko pri jeho legitímnom očakávaní by sa jeho majetok nezväčšil a to výlučne z dôvodu, že dlžník dlhodobo porušuje svoje základné povinnosti z úverovej zmluvy, za stavu, keď veriteľ žiadnu povinnosť neporušil.

24. Odvolací súd ďalej pripomína, že všeobecné súdy musia nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nie súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho - ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.2.2016, sp. zn. I. ÚS 548/2015). V tejto súvislosti je nutné podotknúť, že ak by dlžník nebol povinný po okamihu predčasného zosplatnenia úveru z dôvodu jeho nesplácania platiť veriteľovi úroky, nastala by absurdná situácia; dochádzalo by k finančnej motivácii každého úverového klienta, aby čím skôr prestal riadne splácať svoj úver, pretože od momentu jeho následnej predčasnej splatnosti sa mu bude jeho zostatok úročiť už iba zákonnou sadzbou úroku z omeškania; absolútne by bolo devastované úverové podnikanie bánk, pretože banka úverové prostriedky späť vrátené nemá a ich úročenie je iba na základe svojvoľného nesplácania dlžníkom degradované. Bolo by celkom popreté, že úroky z úveru sú vo svojej podstate cena peňažných prostriedkov v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk, ktorý pokrýva veriteľovi práve úrok z úveru. Dlžník by sa v prípade nesplácania úveru ocitol vo výhodnejšom postavení než by bol v prípade riadneho splácania úveru a veriteľ by sa naopak využitím inštitútu, ktorý slúži na ochranu jeho práv, dostal do nevýhodnejšieho postavenia, než v akom bol pred využitím svojho práva. Takýto výklad a aplikáciu platných právnych noriem je potrebné odmietnuť ako absurdný a narúšajúci ekonomické základy fungovania právnych vzťahov súvisiacich s poskytovaním úverov.

25. Odvolací súd v nadväznosti na Stanovisko č. 1/2019 občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, prijaté v zmysle § 17 ods. 3 písm. a) zákona č. 757/2004 Z.z. uvádza, že v podmienkach právneho poriadku platného v Slovenskej republike nezávislé a nestranné súdy rozhodujúce spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv nie sú viazané stanoviskami kolégií krajských súdov; viazanosť všeobecného súdu inými rozhodnutiami je vymedzená v § 193 C.s.p. (súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou SR, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je SR viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti). Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy SR sú sudcovia pri výkone funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, ods. 5 a zákonom. Všeobecne záväzné sú aj rozhodnutia Ústavného súdu SR vydané v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 6 Ústavy SR. Okrem takto vymenovaných prameňov práva je sudca pri rozhodovaní konkrétnej veci viazaný aj právnym názorom Ústavného súdu SR obsiahnutým v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy SR na základe návrhu súdu a právnym názorom odvolacieho a dovolacieho súdu. Na uvedenom základe potom nebolo možné nárok žalobcu analogizovať so závermi stanoviska občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, ktoré nemá v podmienkach

Slovenskej republiky všeobecnú (precedenčnú) záväznosť, nemá v nepublikovanej podobe v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ani faktickú "záväznosť" pre iné - podobné prípady prejednávané súdmi, a netvorí ani tzv. rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Dôvody, pre ktoré sa odvolací súd so závermi vyslovenými v predmetnom stanovisku občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave nestotožnil sú objasnené a sformulované dostatočne jasným spôsobom v predchádzajúcich odsekoch.

26. Odvolací súd napokon zdôrazňuje, že záveru o povinnosti dlžníka platiť zmluvne dojednané úroky až do zaplatenia istiny nebráni ani to, že si veriteľ môže žalobou súčasne uplatňovať aj úroky z omeškania. Je totiž potrebné rozlišovať medzi zmluvne dojednanými úrokmi, ktoré predstavujú odmenu za požičanie peňazí a úrokmi z omeškania, ktoré sú sankciou za porušenie povinnosti, t.j. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku v zmluve, avšak povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva bez ďalšieho zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), majú však iný právny dôvod a preto si ich veriteľ môže uplatňovať súčasne (obdobne rozsudky Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Odo 518/2003, sp. zn. 33Odo 657/2005, sp. zn. 33 Cdo 1401/2014).

27. Po zhodnotení vecnej a právnej argumentácie o dôvodnosti uplatňovaných zmluvných úrokov aj po predčasnom zosplatnení úveru a to až do momentu splatenia istiny, tak odvolací súd dospel k záveru, že boli naplnené všetky predpoklady pre vyhovieť žaloby (čo do úrokov) v celom rozsahu. Na uvedenom základe odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok 675,50 eura vyčíslený do 11.5.2016 a úrok 29,30 % ročne z nezaplatennej istiny 888,60 eura od 12.5.2016 do zaplatenia; vychádzajúc pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (§ 383 C.s.p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

28. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,80 %, nakoľko mal vo veci úspech v tomto pomere. Pre potrebu určenia úspešnosti sporovej strany v súdnom konaní odvolací súd pri výpočte vychádzal z pomeru medzi priznanou sumou (1.683,14 eura) a pôvodne uplatňovanou sumou (1.718,83 eura), pretože zastavenie konania v časti 35,68 eura procesne zaviniť žalobca, v dôsledku čoho je potrebné vychádzať z toho, že v tejto časti žaloby bol žalobca neúspešný; žalobca tak bol úspešný na 97,90 % a žalovaný bol úspešný na 2,10 %, celkový úspech žalobcu je potom 95,80 %.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré

zákony, lehoty ustanovené zákonom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom v čase odo dňa účinnosti tohto zákona (od 27.3.2020) do 30. apríla 2020 neplynú.